

H
Aug 17
IX-5148/g

HUNGARY

Towns	(3802)
<u>INDUSTRY</u>	(1700)
<u>Factories</u>	(1704)
<u>ARMED FORCES</u>	(0300)
<u>Soviet Armed Forces</u>	(0309)
<u>Equipment</u>	(0316)

MISKOLC AS AN IMPORTANT INDUSTRIAL AND WAR INDUSTRY
CENTER.

SOURCE VIENNA: An escaped State enterprise employee.

DATE OF OBSERVATION: Until the end of June 1956.

ENGLISH SUMMARY: Source stresses the great amount of activity in the large and important industrial city of MISKOLC where scores of factories have been constructed or rebuilt since the war. The population has almost doubled, resulting in a severe housing shortage. Authorities were forced to move some non-productive people out of the city, thus creating bad blood between the old inhabitants and the newcomers.

Source describes the most important of the industrial enterprises in the city and stresses the fact that a great percentage of them are engaged in manufacturing war or military matériel. Source also describes the new university, which occupies an important position in the city planning.

EVALUATION COMMENT: The population of greater MISKOLC amounted to 170,000 in 1954 ("Magyar Nemzet" of December 23 1954.) According to "Magyar Nemzet" of May 11 1956, MISKOLC proper had 134,572 inhabitants and they had some 40,000 flats at their disposal. Several thousand new flats were built from 1948 to 1953 ("Magyar Nemzet" of August 12 1953) and some 3,000 are to be built in the course of the second Five-Year-Plan (a Radio BUDAPEST broadcast of May 26 1956.) The crowdedness of MISKOLC is almost proverbial. It is the second largest town in Hungary, but as far as inadequate housing conditions are concerned, it ranks first.

(over)

According to "Szabad Nep" of July 9 1955, the building cost of a two-family home in towns is about 70,000 to 90,000 forint. In 1955, 300 MISKOLC workers built such homes with the help of State loans to be repaid in 20 years ("Szabad Nep" of July 9 and "Esti Budapest" of August 5 1955.) Large-scale theft of building materials is a familiar feature of the Hungarian building industry.

In May 1956, the "Rakosi Matyas" Technical University of MISKOLC had about 2,000 students ("Magyar Nemzet" of May 11 1956.)

"Magyar Nemzet" of January 6 1956 gave details on the expansion of the "Lenin Iron and Steel Works" under the second Five-Year-Plan. During the Imre NAGY period, when heavy industrial projects were temporarily abandoned, very similar conditions of mismanagement and wanton waste could be observed at the huge SZTALINVAROS project as reported below for the MISKOLC iron ore dressing plant.

The "open" line of production of the factories mentioned in this report is well known from the Hungarian daily press. Their "military line" is known from earlier reports (see e.g. TRIESTE Item No. 9798/51, MUNICH Item Nos. 820 and 3282/52 and two very detailed VIENNA Items -- Nos. 12899 and 13096/51 -- on the underground ammunition plant at SAJORA-BONY.) No information is available in our files on the Soviet ammunition dump of PINGYOM.

+ + +

MISKOLC Magyarország második legnagyobb városa.

MISKOLC an Important Industrial City.

MISKOLC ma, Magyarország második legnagyobb városa. A háboru előtti 75.000 lakossal szemben, ma 160.000 lakosa van. Ennek magyarázata, hogy a várost közigazgatásilag kibővítették / a Vasgyár és DIOSGYŐR ma MISKOLC-hoz tartoznak/ és hogy az ottani üzemeket kiszélesítették, aminek következtében rengeteg ember szivódott vidékről a városba.

A lakosság számának e nagymérvű felszökése természetesen súlyos lakáshiányt idézett elő. Ezen a város vezetősége úgy kívánt segíteni, hogy a MISKOLC-on való lakhatást letelepedési

(More)

engedélyhez kötötték. Ezt az kapta meg, aki 1950 óta állandóan MISKOLCON lakott. A később odaköltözőtöket vidékre kitelepítették, hacsak az üzemben, ahol dolgozott, nem volt nélkülözhetetlen. E határozat végrehajtását 1955-ben kezdték meg és lebonyolítása még ma is folyamatban van. Eddig kb. 15.000 embert telepítettek ki. A kitelepítések miatt gyakran vita van az üzemek vezetősége és a városi tanács között, ami nem egyszer komoly összeveszéseket von maga után.

A "demokráciában" MISKOLCON kb. 3-4000 kétszobás lakás épült, ami azonban a szükségleteket korántsem fedezi. Az épületek kivitelezése silány. Ablakok, ajtók nem jól zárnak, csapok nem jól szigetelnek, vízcsövek gyakran megrepednek.

Két év óta magánosoknak is folyósítanak állami kölcsönöket lakásépítési célra, amelyekkel ikerházak építésére adnak lehetőséget. Egy kétszoba-konyhás kislakás felépítési és telekelt költsége 60-70.000 Forint, ha az építető maga adja a segédmunkaerőt és az állam csak a telekkel, nyersanyaggal és szakmunkásokkal járul hozzá a felépítéshez. Ha a segédmunkaerőt is az állami építő vállalat adja, akkor ugyanennek az épületnek az építési költsége már 80-100.000 Forintra rug. A kölcsönt husz év alatt kell letörleszteni. Ilyen kislakás talán 400 épült eddig, illetve van még épülőben.

Ezzel a kölcsönakcióval talán azt is el akarják érni, hogy az építő vállalatok építési anyagát ne lopják olyan mértékben, mint az eddig történt. A múltban nagyon sok kislakás épült az állami építővállalatok lopott anyagából, olyannyira, hogy az építővállalatok majdnem tönkrementek miatta. Magánházak épültek, annak ellenére, hogy a magánszektorban építési anyag nem volt kapható. Természetesen csak kis családi házak, ahol az építető többnyire maga is dolgozott a ház felépítésén. Tavaly, az ujonnan épült magánházakat bizottságok járták végig és a tulajdonosokat annak igazolására kötelezték, hogy honnan szerezték az építéshez felhasznált anyagot. Ha a tulajdonos nem tudott kellő felvilágosítással szolgálni, a házat elvették tőle és eljárást indítottak ellene. Ilyen eljárásból kifolyólag sokan kerültek a bíróság elé.

RAKOSI Mátyás Nehézipari Műszaki Egyetem

RAKOSI Mátyás Technical University Of Heavy Industries.

A Rákosi Mátyás Nehézipari Műszaki Egyetem, amely a SOPRONI főiskolából vált ki és amelyet álló egyetemné fejlesztettek ki,

(More)

egy egész külön városrész. Ez az u.n. egyetemi város MISKOLC és GÖRÖMBÖLY-TAPOLCA között fekszik. Az egyetem négy évfolyamos és 1000-1400 hallgatója van. Kohómérnököket és speciális gépészmérnököket képeznek ki itt. Az egyetemi várost a MISKOLCI Magasépítő Vállalat építette, amely abban az időben 5-6000 emberrel dolgozott és lakóházak építésén még ma is dolgozik MISKOLC-on és környékén mintegy 3-4000 emberrel.

A MISKOLCI repülőtér.

The Airport at MISKOLC.

A MISKOLCI repülő tér a polgári légiforgalom szolgálatában áll. Naponta öt repülőjárata von BUDAPEST illetve DEBRECEN és NYIREGYHAZA felé. MISKOLC-ról BUDAPEST-re való repülés díja 90 Ft.

A LENIN Kohászati Művek.

LENIN Metallurgical Works.

MISKOLC három nagy ipartelepe közül a LENIN Kohászati Művek említendőek még első helyen. 25.000 munkással dolgozik. Erőből nyersvasat olvaszt emellett acélgyártással is foglalkozik, vasuti sineket gyárt és nagyobb munkadarabok /turbinakerekek, vasutkerekek/ kiöntése és elkészítése képezik még feladatát. Az u.n. elektróacél műhelyben ágyualkatrészeket /a cső és a zár kivételével/ öntenek és kovacsolnak.

A gyár modernizálása, javítása és bővítése érdekében 1951-ben alakult az EM 34 sz. Építő Ipari Tröszt. A vállalat 1000 emberrel kezdte meg a működését, de munkásainak a száma idővel 6000-re is felduzzadt.

A MISKOLCI repülőtér mellett SAJÓKERESZTTURNÁL most épül 29 millió forintos költséggel egy érc-törmörítő /ércelőkészítő / abból a célból, hogy a Szovjetunióból érkező ércet /sok esetben ércport/ dúsítsák. Az onnan érkező érc ugyanis, amely 45-50 százalékosnak van jelezve és ilyenként lesz elszámolva, a valóságban csak 28-30%-os és ezért mielőtt a kohóba kerül dúsítani kell. E dúsító létesítése már az első öt éves tervben benne volt. Az építkezést el is kezdték, 1953 júliusa után de a kormányprogram megváltozása következtében /NAGY Imre/ félbemaradt. A több négyzetkilométeres területen először a földmunkákat kezdték el. Földmunkagépeket, kotrógépeket, földgyalogépeket, baggereket, billenő kocsikat, dőmpereket hoztak a helyszínre és nagyon sok építési anyagot: betontalpakokat, több százezer téglát, vasuti sineket.

(More)

Az anyagot egyszerűen leszórták a teherautókról és a betontalpráknak mintegy a fele már ennek során eltörött. Ez az építési anyag a későbbiek során, amikor a munka abbamaradt ott hevert szerte-széjjel. A tavasszal odahordott 300.000 téglából észre már nem volt 10.000 darab sem. Az abbamaradt építkezés a szétzórt anyaggal a helyszínen siralmas látványt nyújtott. Ez a látvány két évig gyönyörködtette az arramenőket, amikor is a munkát megváltozott tervek alapján újra elkezdték. Hogy a munka félbeszakítása, illetve a terv megváltoztatása micsoda pazarlást jelentett, azt érzékelteti az a tény, hogy a fentebb említett földmunkálatok elvégzésénél vagy 60-80 földmunkagép dolgozott egy évig. Csak a dömperekből 38-40 darab dolgozott egy fél éven át és egy dömper napi üzemköltsége 1500-1800 Forint, a kotrógépeké pedig, amelyekből ugyancsak dolgozott jó néhány, 3-4000 Forint.

DIMAVAG Gépgyár- DIMAVAG Engine Works

MISKOLC második legnagyobb üze me a Dimavag Gépgyár, 15.000 munkással dolgozik. Ez az üzem, amelyet az Ogyárnak hívott LENIN Kohászati Művekkel szemben Ujgyárnak hívnak, már az első világháború előtti időben épült, de azóta sokat fejlődött. Mozdonykerekeket, vonatkerékpárokat, tengellyel, E 63-as esztergapadokat, turbinához való nagy lendkerekeket, kisebb furógépeket és gyalukat gyárt. A mozdonykerekből és vonatkerékpárokból sok megy exportra, főleg a Szovjetunióba. Van a gyárnak még golyóscsapágy üze me, rugóüzeme /vonatrugók, autórugók/ és külön nagy, illetve kis kovácsüzeme. Az előbbiben van egy 400 tonnás kalapács is. Itt vannak az ország legnagyobb esztergapadjai és a nagy munkadarabokat amelyeket másutt nem tudnak megcsinálni / még Pesten sem/, idehozzák megmunkálásra. Legnagyobb épülete az edzőüzem, ami a cementálást /az edzés egy fajtája/ végzi. Van egy hidműhelye, ahol hidalkatrészeket és vasgerendákat gyártanak.

A Nehéz Szerszámgépgyár.

Heavy Machine Tool Works.

A harmadik legnagyobb MISKOLCI üzem a Nehézszerszámgépgyár egy 10.000 emberrel dolgozó hadiüzem.

E gyárnak üzemegységei: a Dimavag telepen működő két-három ezer embert foglalkoztató sajtoló, forgácsoló és csömegmunkáló üzemek, továbbá az Azsia, a Mexikó, és az Afrika nevet viselő üzemegységek. Ezekből négy üzemegység: a sajtoló forgácsoló és a csömegmunkáló továbbá az Azsia Könnyűgépgyár néven a Nehézszerszámgépgyár egy alvállalatát képezi és ezeknek HERNADKAKra való áttelepítése most van folyamatban. HERNADKAKon most épülnek a szükséges

(More)

épületek, de már telepítik is át az egyes üzemszerveket.

A forgácsolóban 200 drb. angol, francia és belga gyártmányu automata illetve revolver esztergepad felhasználásával gránátoká esztergályoznak, a sajtolóban a nagyobb gránátfejeket/122 és 152mm/ melegen sajtolják és csömegmunkálóban gyucsöveket fűrnak és esztergályoznak.

A Dimávag telepe mellett, vele összeköttetésben van az AVHsok által őrzött Azsia nevű üzem, ahol löporral töltik meg és huzagolják a forgácsolóban, illetve sajtolóban készített gránátokat. Taposó- és tányéraknát is gyártanak. Van az üzemnek két földalatti raktára is, ahol azonban nem mernek sok löszert tartani, mert félnek a közelségétől. Ez üzembn kb. 1000 ember dolgozik. Az Azsiát a Dimávagtól egy magas kökerítés választja el és az Azsia telepére csak különleges engedélyekkel illetve igazolványokkal lehet bejutni. Míg bejut valaki háromszoros ellenőrzésen esik keresztül. A kapunál a gyújtóeszközöket elveszik. A gyár telepe cca. 40 drb. lapos tetejű épületből áll /kb. 30x 15 m. alpterülettel/, amelyek úgy felülről nézve, mint oldalról tekintve inkább lakóépületekhez hasonlítanak, mint gyártelephez.

UJDIOSGYÓR és DIOSGYÓR között a Mexikó völgyben van a Nehézszerszámgépgyár ötödik üzemegysége a Mexikónak nevezett 300 méter hosszú üvegtetős csarnokból álló hadiüzem, ahol légvédelmi és 76 mm -es páncéltörő ágyakat gyártanak. A lövegtalpat és a kerekeket a Lenin-Művektől kapják a többi alkatrészeket itt gyártják és itt is szerelik össze úgy, hogy innen már a kész lövegek kerülnek ki. Ez üzembn 4-5000 ember dolgozhat.

Nem messze innét /kb.800 méterre/ a hegyoldalba belefurva van az Afrika nevet viselő löszerraktár, ami annyira be van ásva a hegybe és annyira el van rejtve a fák köze, hogy az egészről felülről csak egy vadászakszerű épület látható. Itt van a raktár főbejárata, ami előtt egy a löszerszállítást szolgáló vasuti sín vezet el. A raktárat ugyancsak AVHsok őrzik és a feladatuk megoldásánál véredek segítségét is igénybe veszik.

Az érc- koks- és ocskavastelep.

Ore, Coke And Scrap Iron Storage.

MISKOLC határában a repülőtér mellett van az u.n. Argi-telep, egy koks- és érc-tároló, valamint ocskavastelep. Olyan nagymennyiségű ocskavas van ide összehordva, hogy az egy valószínűs hegyet alkot. A telep felett egy majdnem 200 méteres daru-

(More)

pálya van. Az ócskavasat elektromágneses darukkal emelik meg, amelyek egy "szippantással" 50-60 q vasat tudnak magukhoz ragadni.-

Lőterek.

Experimental Ranges.

Közvetlen az Afrika mellett van a Ládi nevű lőter, itt lövik be a páncélosokat, pontosabban szóva itt próbálják ki a harckocsik, ágyuk, páncéljait ellenállóképességük szempontjából.

A lövegeket kissé távolabb három-négy kilométerre BÜKKSZENT-KERESZT felé CSENGODÖN lövik be.

A lövedékek töltetének erősségét, sebességüket, a robbanóanyag feszítőerejét TABOLFALVAN (ÖRKENYTÁBORBAN) őrzik ellen. Itt vannak az ehhez szükséges sebességmérő pályák, amelyeknek lényege abban áll, hogy a lövedék pályájának irányában automata műszerekkel összeköttetésben álló hajszálfinomságú drótok vannak kihuzva, amelyek a kilövéstől a becsapódásig mérik a lövedék útját, illetve sebességét.

Ez adatok a páncéltörőknél és a légvédelmi ágyuknál birnak fontossággal, mert ezek mozgócélok leküzdésére hivatottak.

A földalatti fegyver és lőszergyár SAJOBABONYBAN.

The Underground Ammunition Factory At SAJOBABONY.

A MISKOLCTól 5-6 kilométerre lévő SAJOBABONYba egy 5-6000 embert foglalkoztató földalatti fegyver-és lőszergyár van. Az egész gyár annyira a föld alá van építve, hogy nem látni belőle semmi mást csak a lakások céljára szolgáló tíz darab háromemeletes épületet. Ez épületektől bakra MISKOLC felé a hegyoldalba van beásva a gyár földalatti üzeimivel és olyan hosszú folyosókkal, hogy autókkal közlekednek benne. A gyár szigorú őrizet alatt áll. Idegen nem közelítheti meg. Az ott dolgozók szigorú titoktartásra vannak kötelezve. Lőszert, aknákat, gránátokat és ágyut gyártanak, illetve állítanak össze benne.

A PINGYOMI orosz lőszerraktár.

The PINGYOM Russian Ammunition Magazine.

Nem messze MISKOLCTól, MISKOLC és KISGYOR között, PINGYOM-on van az oroszoknak egy nagy földalatti lőszerraktáruk, ahol a raktár őrzésének céljára egy zászlóaljnyi orosz katonaság is álló-

(More)

másozik. A raktár területét egy kétsoros drótkerítés veszi körül és a két drótkerítés között még egy elektromos árammal telt vezeték is húzódik. A raktár területét idegeneknek nem szabad megközelíteniük és az őrzési feladattal megbízott zárlóalj legénysége nem hagyhatja el állomáshelyét. A raktár felülről csak a kétsoros drótkerítésről ismerhető fel.

A raktártól két kilométerre délnyugatra légvédelmi tüzérség és légvédelmi figyelők vannak állásban. A figyelők hallgató készülékekkel is fel vannak szerelve.

End